

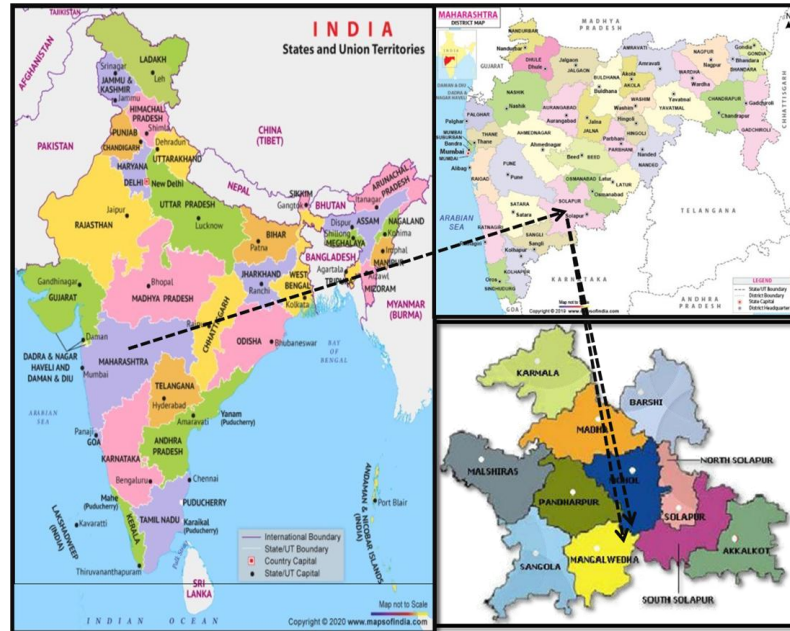
७ वाळू घाटांची सार्वजनिक सुनावणी,
सोलापूर जिल्हा, महाराष्ट्र

कार्यकारी सारांश

१. प्रस्तावना

- * सोलापूर जिल्हयातील मोहोळ आणि मंगळवेढा तालुक्यातील शोधलेल्या ७ वाळू घाटांची पर्यावरणीय अनुमती
- * महाराष्ट्र सरकार पत्र क्र. संकिर्ण-२०१९/पी.के.०१/त.के.३ दिनांक ०३.१२.२०१९ नुसार ५ हेक्टर पेक्षा कमी क्षेत्र असणाऱ्या खाणींसाठी सार्वजनिक सुनावणी आयोजित केली आहे.
- * दिनांक २३.१०.२०२० नुसार मे. इक्रीनॉक्स एनव्हायर्नमेंटस प्रा.लि. यांना वाळू घाटांच्या पर्यावरणीय मंजूरीसाठीच्या कामासाठी जिल्हाधिकारी कार्यालय, सोलापूर यांच्या वतीने वर्क ऑर्डर नं. क्रमशः/कार्य २/गौ.खा./आरआर-२२६६/२०२०, नुसार कार्य दिले आहे.
- * पर्यावरणीय मंजूरीसाठी फॉर्म-१ एम, प्री फिजीबीलीटी रिपोर्ट, एनव्हायर्नमेंट मॅनेजमेंट प्लान, रिस्क असेसमेंट, डि.एस.आर, मंजूर केलेला वाळू घाटांचा मायनिंग प्लॅन जनसुनावणी अहवालासहित जमा करावा.

२) स्थळ नकाशा :

(३) वाळू घाटांची यादी

Sand Ghat selected for 7 Sand ghat spot Auction 2021 Solapur district

S. No.	Name of Sand Ghat	Name of Taluka	Name of River	Adjacent Land Gat No.	Total area in Hect.	Sand ghat Measurement in meter			Mineable Sand in brass	Upset Price Rs.
						Length	Width	Depth		
1	Ardhnari&Bathan	Mohol&Mangalvedha	Bhima	38,102 to 106	4.485	345	130	1	15848	65293760
2	Ardhnari&Bathan	Mohol&Mangalvedha	Bhima	38,124,125,129 to 132,135,136,138,139,141,142,143 & 145	4.4625	375	119	1	15768	64964160
3	Ghodeshwar&Tamdardi	Mohol&Mangalvedha	Bhima	115,112,344 to 348	4.402	355	124	1	15524	63958880
4	Ghodeshwar&Tamdardi	Mohol&Mangalvedha	Bhima	108,107,105,104,1,6,7,16,17	4.3355	377	115	1	15319	63114280
5	Ghodeshwar&Tamdardi	Mohol&Mangalvedha	Bhima	98,97,96,94,49,50,51	4.4408	364	122	1	15691	64646920
6	Miri &Tandor	Mohol&Mangalvedha	Bhima	55,56,57,68,203,205,207,208,209,213,214	4.446	570	78	1	15710	64725200
7	Miri &Siddhapur	Mohol&Mangalvedha	Bhima	49,48,45,44,41,40,33,485,486,1	4.34	310	140	1	15335	63180200
Total					30.9118				109195	449883400

४) खाणकाम कार्यपध्दती-

१. खाणकाम कार्य - ओपन कास्ट विना ड्रिलींग व स्फोट न करता हाताने केलेले कार्य, मनुष्यबळाचा, घमेली, कुदळ, फावड्या सारख्या उपकरणांचा वापर केला जाईल. वाळुचे उत्खनन हे केवळ कोरड्या नदीपात्रातून केले जाईल. वाळू घाटातून वाळूचा अंदाज बांधण्यासाठी खालील कार्यपध्दती अवलंबली जाईल.

- * १० मी. X १० मी. अंतरावर सिमांकन आणि स्थिर चिन्हांकन
- * प्रत्येक ग्रीड मधून वाळू संशोधनासाठी ऑगर ड्रिलीर वापरला जाईल.
- * वाळू घाटांमध्ये छिद्र करण्यासाठी १० मी. X १० मी. ग्रीड पॅटर्नमध्ये ऑगर ड्रिलर वापरला जाईल.
- * मोजपट्टीने छिद्रांची मोजणी केली जाईल.
- * सर्व मोजणी झाल्यावर नदीच्या वाळू घाटांची सरासरी खोली मीटरमध्ये गणली जाईल.

२) उपकरणे/साधने - कुदळ, घमेली, ट्रॅक्टर व ट्रॉली

३) दळणवळ - ट्रॅक्टरने भांडारगृह किंवा ग्राहकां पर्यंत

४) पुनर्भरण - उत्खनन झालेल्या भागांचे मान्सुन नंतर आपोआप पुनर्भरण होईल. नदीकाठावर व दळणवळणाच्या रस्त्याच्या बाजूने वृक्ष लागवड केली जाईल.

५) पर्यावरणीय व्यवस्थापन योजना -

१. हवा प्रदुषण व्यवस्थापन -

- * वाळू वाहतुकीच्या कच्च्या रस्त्यावर पाण्याची फवारणी केली जाईल
- * वाळू वाहतुक करणाऱ्या ट्रॅक्टर व ट्रकवर ताडपत्री आच्छादीत केली जाईल
- * वाळू वाहतुकीसाठी होणाऱ्या वाळुचे गाळण योग्यरितीने बंद करून प्रतिबंधित केले जाईल.
- * नदिकाठ आणि वाळू घाटा नजीकच्या मोकळ्या जागेवर वृक्ष लागवड केली जाईल.

२. ध्वनी प्रदुषण व्यवस्थापन -

- * खाणकाम व वाळू वाहतुक ही केवळ दिवसा केली जाईल.
- * अपेक्षा आहे कि वाळू वाहतुकीमुळे आवाज होतो, खात्री देतो की वाळू वाहतुक करणाऱ्या वाहनांची देखभाल करून आवाज कमी होईल.
- * वाळू वाहतुक करणाऱ्या वाहनांचा वेग नियमित राहिल.

३. जल प्रदुषण व्यवस्थापन

- * वाळू उत्खनन हे केवळ कोरड्या नदीपात्रापासून केले जाईल.
- * उत्खनन केलेल्या खड्ड्यांची देखभाल नदीच्या पाणी पातळीवर केली जाईल.
- * नदी प्रवाह निष्क्रीय पात्राकडे वळवला जाणार नाही.
- * नदीपात्रात वाहने धुण्यास बंधनकारक राहिल.
- * उत्खनन कार्यातून कोणताही प्रवाही निर्माण होणार नाही.
- * कामगारांसाठी फिरते शौचगृह पुरवले जाईल.
- * मान्सुन व पुर काळात उत्खनन बंद राहिल कि ज्यामुळे वाळूचे पुनर्भरण होईल.

४. जमीन पर्यावरण-

- * वाळू उत्खननामुळे काही अंशी कोरड्या नदीपात्रात खड्डे तयार होतील. परंतु मान्सुनमध्ये त्याचे पुनर्भरण होईल
- * पॉलिथीन पिशव्या, जुट पिशव्या इ. सारख्या टाकावु वस्तुंना नदीपात्रात टाकण्यास प्रतिबंध राहिल.
- * मंजुर क्षमतेच्या पेक्षा जास्त उत्खनन होणार नाही.
- * नदिकाठ आणि नजिकच्या रिक्तस्थानी वृक्षलागवड केली जाईल.

* हरितपट्टा व्यवस्थापन योजना -

हरितपट्ट्याचे स्थान लागवड करणाऱ्या झाडांची संख्या निवडण प्रजाती	लीझ सिमेच्या दोन्ही काठांवर आणि नदीपात्रा बाहेरील रस्ता ५०० वृक्ष प्रति हेक्टर
---	---

लागवडीसाठी शिफारस केलेल्या वृक्ष प्रजाती

वनस्पतीचे नांव	स्थानिक नांव	महत्व
अझाडीराकटा इंडिका	लिंब	लिंब तेल व लिंब उत्पादने
टेक्टोना ग्रांडीस	टिक	जैवप्रतिबंधक, प्रतिजैवक, अँटीफंगल
फायकस रिलीशीओसा	पिंपळ	औषधी वापर, फळ व अंजीर
बांबुसा वल्गेरीस	बांबू	कृमीनाशक, औषध, वाहक विरोधी
माधुका लॉगीफोलिआ	महुआ	उत्तेजक, कफ नियंत्रक

६) व्यवसायिक आरोग्य सुरक्षा व्यवस्थापन -

- * खाण चालकाने वैयक्तिक प्रतिबंधात्मक साधने पुरवली पाहिजेत.
- * संरक्षक शिरस्त्राण व पादत्राणे, तसेच कान, डोळे व हातासाठी प्रतिबंधात्मक उपकरणे.
- * कामगारांना धुळीसाठी मास्क पुरवावे.
- * खाणकाम जागेवर प्रथमोपचार पेटी पुरवली जाईल.

७) निष्कर्ष -

- * पर्यावरण व वन मंजूरी मंत्रालयाच्या मार्गदर्शक तत्वांच्या अन्वये अर्ज केलेल्या महाराष्ट्रातील सोलापूर जिल्ह्यातील मोहोळ व मंगलवेढा तालुक्यातील ७ वाळू घाटांचे लीझ क्षेत्र ५ हेक्टर पेक्षा कमी असून बी-२ प्रवर्गामध्ये येते.
- * अल्पप्रमाणात केलेल्या उत्खननाचा पर्यावरणावर काही विशेष परिणाम होणार नाही आणि नजीकच्या समुदायाला फायदेशीर सिध्द होईल.
- * प्रस्तावित प्रकल्पामुळे अप्रत्यक्षरित्या स्थानिक लोकांना रोजगार मिळेल.
- * प्रस्तावित प्रकल्प सामाजिक पायाभूत सुविधा आणि सर्वांगीण प्रदेश विकासासाठी सकारात्मक योगदान देईन.
- * पर्यावरण आणि वन मंत्रालयाच्या मार्गदर्शक तत्वांनुसार सर्व पर्यावरणीय मुद्दे असे कि, हवा , पाणी, ध्वनी, जमीन, घनकचरा व्यवस्थापन यांच्याशी डिल केली आहे.